

1178. Östervåla kyrka.

Pl. 159.

Litteratur: B. Berthelson, Skrivelse till Riksantikvarien den 25/11 1931 (ATA); S. B. F. Jansson, Runinskriftsinventering i Uppland 1943 (ATA).

Den ristade stenen förvaras nu i vapenhuset. Enligt ett telefonmeddelande till Riksantikvarieämbetet hade stenen påträffats den 23/11 1931 i samband med indragningen av värmeledning i kyrkan. Stenen låg en halv meter under golvet, intill kyrkans norra vägg.

Röd sandsten. Stenens övre del är avslagen och har gått förlorad. Höjd 0.90 m., bredd 1 m., tjocklek 0,22 m. Ristningslinjerna äro mycket smala och skarpa men delvis grunt huggna. I stenens högra kant finnas några linjer, som sannolikt ha uppkommit genom skrapning, när stenen vid kyrkans restaurering år 1953 flyttades ut på kyrkogården.

Inskriften ger ingen språklig mening. De egendomliga, runliknande tecknens utseende framgår av pl. 159. Ristningen är till typen nära besläktad med de i grannskapet påträffade U 1179 och 1180.

1179. Svingbolsta, Östervåla sn. Nu i läns museet i Västerås.

Pl. 159.

Litteratur: P. J. Lindberg, Skrivelse den 6/7 1917 till Vitterhetsakademien (ATA); S. Erlandsson, Rapport den 21/3 1921 (ATA; Läns museets i Västerås arkiv); S. B. F. Jansson, Runinskriftsinventering i Uppland 1943 (ATA).

Äldre avbildning: Erlandsson, foto 1921 (ATA; Läns museets i Västerås arkiv).

Fragmentet förvaras på läns museet i Västerås, där det har inv.n.r 2393.

Hemmansägaren P. J. Lindberg skriver den 6 juli 1917 till Vitterhetsakademien: »för två år sedan på träfvades vid grafning här inärheten af kyrkan en mindre stenhäll gemte en lerpipa och några ben knotor af något menisko skelet, runskriften består af sex run bokstäver — En 1/2 kilometer från platsen fins en större sten som varit rest många år [= U 1180] denna sten säges vara oläst, möjligen kan den sista stenen bringa ljus öfver den första Här vid Lindsbro Herregård på min egendom finnes en massa stenar lagda i fyrkantiga stenkistor som möjligen är forngrafvar, en undersökning tarfvas innan stenen bortslösas ... Skrif till mig när ni komer så skall jag vara till hjälp».

Fyra år senare (20/7 1921) besökte S. Erlandsson platsen och fick då följande upplysningar av arrendator J. O. Johansson, Svingbolstad: »Omkring år 1916 anträffades vid vidgande av ett stort dike, som går ut rätt åt öster från landsvägen ca 100 m söder om gården Svingbollstad och på en plats vid dikets södra kant ca 100 m från landsvägen ett stort *stenröse*. Intill fanns en jordbank av obestämd form. Bland de upptagna stenarna hittades runstensfragmentet. Även *skelettdelar* av människa anträffades, vilka nu voro förkomna. Platsen, varifrån de kommit, kunde ej preciseras på mindre än ca 7 m:s sträcka. I södra dikeskanten hade även på ungefär en m:s djup under markytan observerats ett avskuret ca 1/2 m brett lager av trinda ca 10 cm tjocka stockar. Arrendator Johansson lovade, att vid en framtida vidgning av diket särskilt observera platsen och anmäla ev. fynd. — Runstensfragmentet är f. n. placerat i en prästgården tillhörig hage ung. 100 m åt norr och på östra sidan av landsvägen. I denna hage finnas en mängd moderna stensättningar och stembänkar, vadan det är fara, att runstensfragmentet där skulle kunna försvinna. Arrendatorn förklarade sig villig att mot ersättning ombestyras stenens insändande till ett museum. Senare har jag talat med intendenten Sven T. Kjellberg i Västerås, som visade stort intresse för stenens förflyttande till Västmanlands fornminnesförenings museum, vilket synes undertecknad vara synnerligen lämpligt.»

Röd sandsten. Mått: 47 × 45 × 18 cm. Ristningslinjerna äro påfallande smala och skarpa. De delvis runliknande tecknen äro 5 cm; deras utseende framgår av pl. 159. Tecknen ha samma karaktär som »runorna» på stenen i Östervåla k:a (U 1178) och på Åbysten (U 1180).